

Koniunktura konsumencka

wrzesień 2004 r.

1. Uwagi wstępne

Od 1997 r. program badań polskiej statystyki publicznej uwzględnia (obok koniunktury w przemyśle, budownictwie i handlu) także, pod nazwą "Kondycja gospodarstw domowych", badanie koniunktury konsumenckiej. Od kwietnia 1997 r. do października 2003 r. badanie prowadzone było raz na kwartał – w pierwszym miesiącu kwartału. Wyniki badań publikowane były, począwszy od stycznia 2001 r., w serii wydawniczej "Badania koniunktury" (ostatnio wydana publikacja: "Koniunktura konsumencka. Tendencje zmian październik 2003 – styczeń 2004").

Od stycznia 2004 r. badanie koniunktury konsumenckiej jest prowadzone z częstotliwością miesięczną – jako badanie wspólne Głównego Urzędu Statystycznego oraz Narodowego Banku Polskiego.

W sierpniu 2004 r. badanie przeprowadzono na próbie 1914 gospodarstw domowych.

Najważniejszymi wskaźnikami, obliczanymi na podstawie przeprowadzonych badań, są:

1) bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący bieżące tendencje zmian w konsumpcji indywidualnej (tablica I);

2) wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący oczekiwane w najbliższych miesiącach zmiany w tendencjach konsumpcji indywidualnej (tablica II).

Obydwa wskaźniki ufności konsumenckiej mogą przyjmować wartości od –100 do +100. Wartość dodatnia oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych optymistycznie nad konsumentami nastawionymi pesymistycznie, natomiast wartość ujemna oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych pesymistycznie nad konsumentami nastawionymi optymistycznie.

2 Wybrane wskaźniki koniunktury konsumenckiej we wrześniu 2004 r.

Zmiany, jakie zaszły w sytuacji finansowej ich gospodarstw domowych (w okresie ostatnich 12 miesięcy) konsumenci polscy oceniali we wrześniu 2004 r. znacznie lepiej niż w sierpniu: wskaźnik ocen osiągnął wartość –32,1, podczas gdy w sierpniu wynosił –33,8 (w lipcu tylko –37,5). Łącznie w III kwartale 2004 r. wskaźnik ocen zmian zaszłych w sytuacji finansowej gospodarstw domowych wyniósł –34,5 i był znacznie wyższy niż w II kwartale (–32,8) oraz nieco wyższy niż I kwartale (–34,9).

W ostatnio badanym miesiącu dalszej poprawie uległy także oceny **oczekiwanych zmian sytuacji finansowej gospodarstw domowych** (w najbliższych 12 miesiącach): wskaźnik ten ukształtował się na poziomie –19,1 (w sierpniu –20,2), osiągając najwyższą wartość notowaną po 1998 r. Łącznie w III kwartale 2004 r. wskaźnik ocen oczekiwanych zmian sytuacji finansowej gospodarstw domowych ukształtował się na poziomie –21,7 i był znacznie wyższy niż II (–25,2), a także w I kwartale (–26,1).

We wrześniu 2004 r. znacznie poprawiły się konsumenckie oceny **zmian sytuacji gospodarczej kraju**, dotyczące zarówno zmian w ostatnich 12 miesiącach, jak i zmian oczekiwanych w ciągu najbliższych 12 miesięcy. We wrześniu 2004 r. wskaźnik konsumenckich ocen zmian w sytuacji gospodarczej kraju, jakie zaszły **w ciągu ostatnich 12 miesięcy**, ukształtował się na poziomie –44,5 (w sierpniu wynosił –49,2) osiągając wartość najwyższą spośród notowanych od stycznia 2003 r. Przeciętny miesięczny wskaźnik w III kwartale 2004 r. wyniósł –48,4 i był znacznie wyższy nie tylko w porównaniu z II kwartałem (–51,4), ale także z I kwartałem (–55,1).

Z kolei wskaźnik ocen **oczekiwanych** przez konsumentów zmian sytuacji gospodarczej w kraju w najbliższych 12 miesiącach ukształtował się we wrześniu 2004 r. na poziomie –23,4 (w sierpniu wynosił –26,4), a osiągnięta wartość była najwyższą wartością notowaną w badaniach koniunktury konsumenckiej po

1998 r. Przeciętny miesięczny wskaźnik w III kwartale 2004 r. wyniósł -27,0 i był znacznie wyższy nie tylko w porównaniu z II kwartałem (-33,6), ale także z I kwartałem (-40,7).

We wrześniu 2004 r. nieznacznie pogorszyły się, po poprawie występującej w lipcu i sierpniu, konsumenckie oceny **możliwości dokonywania poważniejszych zakupów**: wskaźnik ocen w tym zakresie ukształtował się na poziomie -25,6 (w sierpniu wynosił -25,3, w lipcu -26,2, natomiast w czerwcu -26,6). Łącznie w III kwartale wskaźnik oceny dokonywania poważniejszych zakupów wyniósł -25,7 (w II kwartale wynosił -22,7, w I kwartale -21,2).

We wrześniu 2004 r., podobnie jak w sierpniu, zmniejszyły się **obawy społeczeństwa polskiego przed wzrostem poziomu bezrobocia**: wskaźnik ukształtował się na poziomie 24,6 i był niższy niż w sierpniu (25,2) i lipcu (25,7). Przeciętny wskaźnik obaw przed wzrostem poziomu bezrobocia w III kwartale wyniósł 25,1 i był niższy niż w II kwartale (28,9). Wartości wskaźników zanotowane w miesiącach maj-wrzesień w dalszym ciągu świadczą o dużym wzroście oczekiwań społeczeństwa polskiego odnośnie redukcji poziomu bezrobocia w porównaniu z sytuacją utrzymującą się jeszcze okresie od stycznia do kwietnia 2004 r. (przeciętnie w I kwartale wskaźnik wynosił 43,7).

We wrześniu 2004 r., po pogorszeniu w poprzednich dwóch miesiącach, poprawiły się oceny **możliwości oszczędzania pieniędzy** przez konsumentów w okresie najbliższych 12 miesięcy: wskaźnik ocen w tym zakresie zwiększył się z -60,1 w sierpniu do -57,4 we wrześniu. Łącznie w III kwartale 2004 r. wskaźnik ocen możliwości zaoszczędzenia pieniędzy wyniósł -59,1 i był wyższy niż w II (-59,9), a także w I kwartale 2004 r. (-60,5).

3 Wskaźniki ufności konsumenckiej we wrześniu 2004 r.

We wrześniu 2004 r. **bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej** ukształtował się na poziomie -28,9 i był znacząco wyższy niż w sierpniu (-31,0), a także w lipcu (-34,4). Przeciętna miesięczna wartość bieżącego wskaźnika ufności konsumenckiej w III kwartale wyniosła -31,5 (w II kwartale wynosiła -33,1, w I natomiast -35,6). Zanotowane we wrześniu i III kwartale 2004 r. wartości wskaźników są jednocześnie najwyższymi wartościami notowanymi od 2000 r.

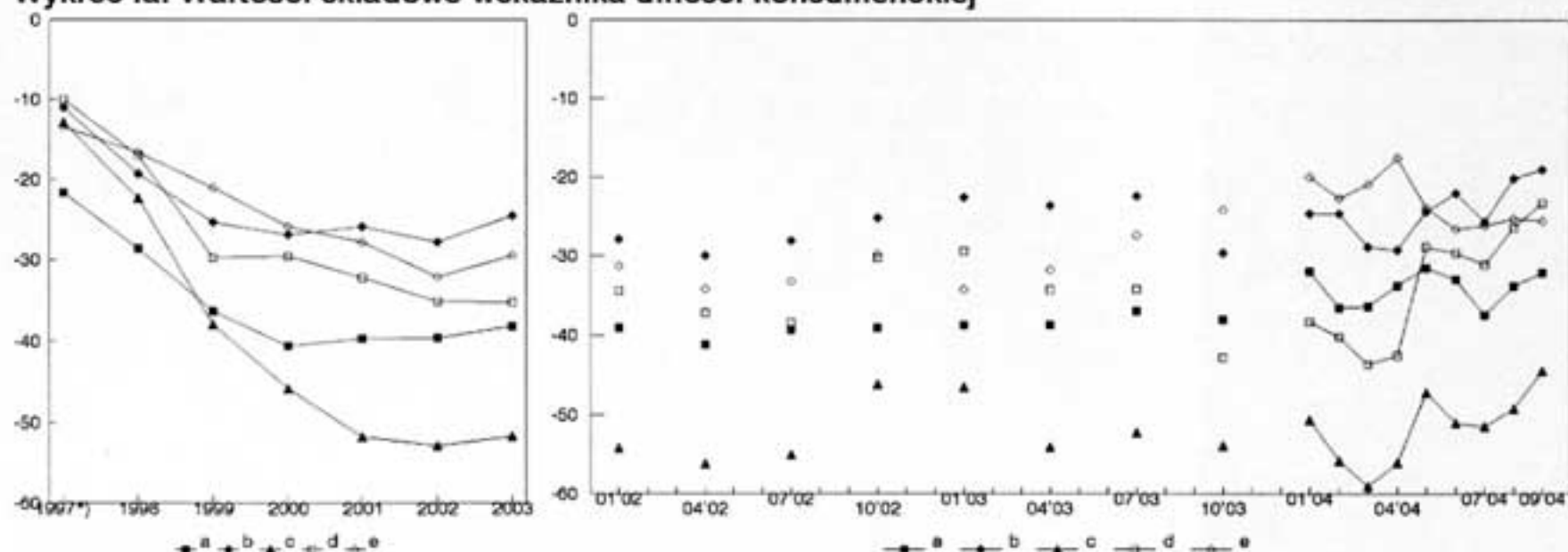
Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej we wrześniu 2004 r. ukształtował się na poziomie -31,3 i był wyższy niż w sierpniu (-33,1), a także w lipcu (-35,7). Przeciętna miesięczna wartość wyprzedzającego wskaźnika ufności konsumenckiej w III kwartale wyniosła -33,4 (w II kwartale wynosiła -37,0, natomiast w I -42,9). Zanotowane we wrześniu i III kwartale 2004 r. wartości wskaźników są jednocześnie najwyższymi wartościami notowanymi od 1999 r.

Tablica I. BIEŻĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

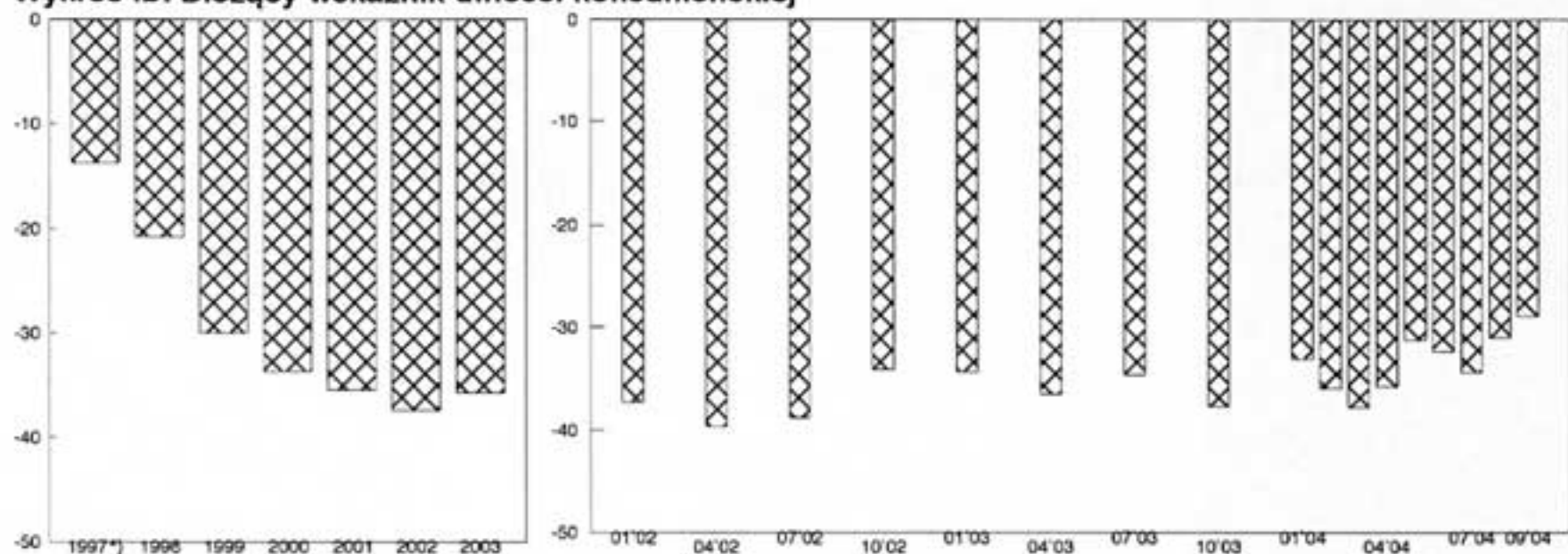
Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, zmian ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju oraz obecnego dokonywania ważnych zakupów

Okres badania ankietowego Rok	Kwa- rtał Mie- siąc	Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego w:		Zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju w:		Obecne do- konywanie ważnych zakupów	Wskaźnik ufności konsu- menckiej BWUK
		ostatnich 12 miesiącach	najbliższych 12 miesięcy	ostatnich 12 miesiącach	najbliższych 12 miesięcy		
		a	b	c	d		
w procentach							
1997*)		-21,6	-11,0	-12,8	-10,0	-13,4	-13,8
1998		-28,6	-19,2	-22,3	-17,0	-16,6	-20,8
1999		-36,3	-25,3	-37,9	-29,7	-21,0	-30,0
2000		-40,6	-26,8	-45,8	-29,5	-25,8	-33,7
2001		-39,7	-25,8	-51,8	-32,2	-27,8	-35,5
2002		-39,6	-27,8	-52,9	-35,1	-32,1	-37,5
2003		-38,1	-24,5	-51,7	-35,2	-29,4	-35,8
	01	-38,8	-22,6	-46,5	-29,4	-34,3	-34,3
	04	-38,7	-23,6	-54,1	-34,3	-31,8	-36,5
	07	-36,9	-22,4	-52,2	-34,2	-27,4	-34,6
	10	-38,0	-29,6	-53,9	-42,8	-24,2	-37,7
2004	I	-34,9	-26,1	-55,1	-40,7	-21,2	-35,6
	II	-32,8	-25,2	-51,4	-33,6	-22,7	-33,1
	III	-34,5	-21,7	-48,4	-27,0	-25,7	-31,5
	01	-31,9	-24,7	-50,6	-38,3	-20,0	-33,1
	02	-36,5	-24,7	-55,8	-40,2	-22,7	-36,0
	03	-36,3	-28,9	-59,0	-43,6	-20,9	-37,8
	04	-33,7	-29,2	-56,0	-42,5	-17,6	-35,8
	05	-31,5	-24,4	-47,2	-28,9	-23,9	-31,2
	06	-33,0	-22,0	-51,0	-29,6	-26,6	-32,4
	07	-37,5	-25,7	-51,5	-31,1	-26,2	-34,4
	08	-33,8	-20,2	-49,2	-26,4	-25,3	-31,0
	09	-32,1	-19,1	-44,5	-23,4	-25,6	-28,9

Wykres Ia. Wartości składowe wskaźnika ufności konsumenckiej

Wykres Ib. Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej

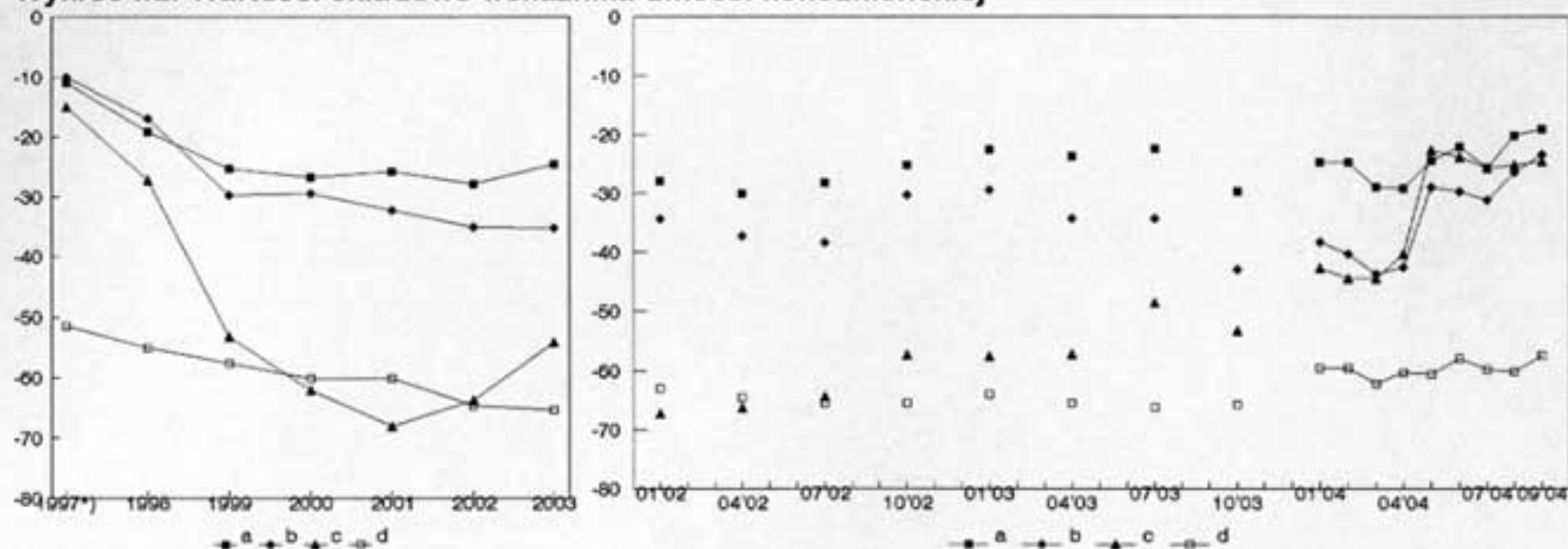
*) kwiecień, lipiec, październik

Tablica II. WYPRZEDZAJĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

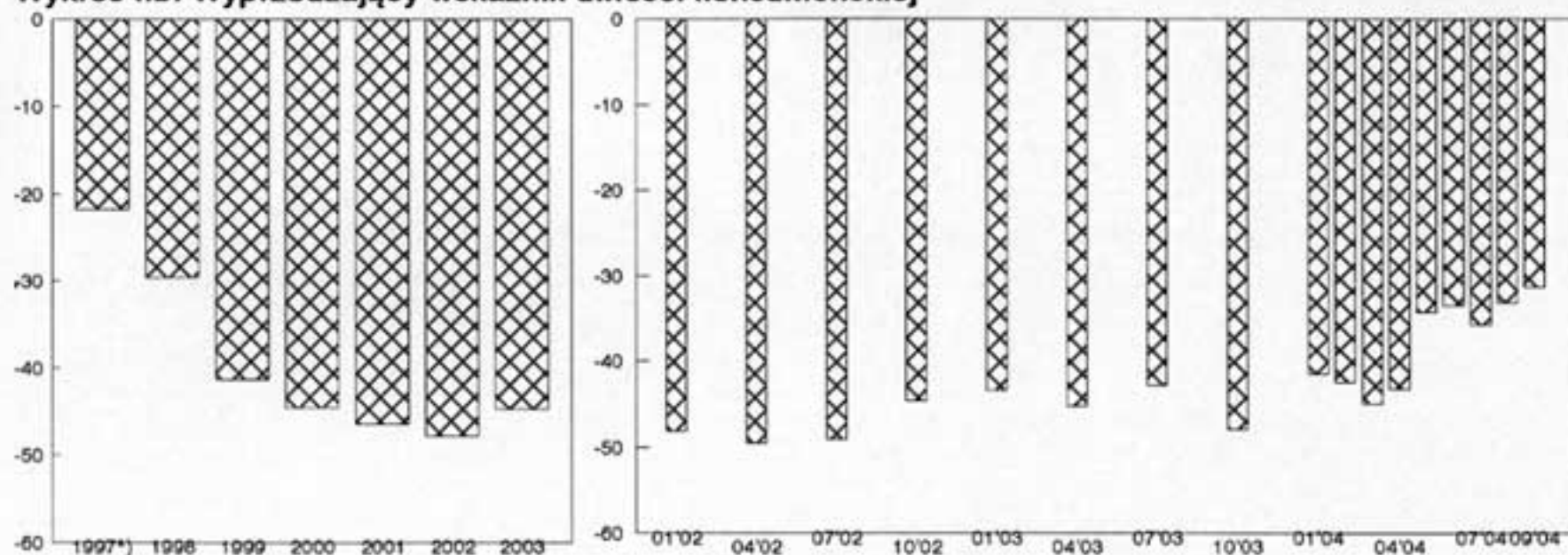
Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju, trendów poziomu bezrobocia i oszczędzania pieniędzy w najbliższych 12 miesiącach

Okres badania ankietowego Rok	Kwartał Mie- siąc	Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego	Zmiany ogólnej sytuacji ekono- micznej kraju	Zmiany poziomu bezrobocia (ze znakiem -)	Oszczędzanie pieniędzy	Wskaźnik ufności konsu- menckiej WWUK
		a	b	c	d	
<i>w procentach</i>						
1997*)		-11,0	-10,0	-15,0	-51,4	-21,9
1998		-19,2	-17,0	-27,3	-55,0	-29,6
1999		-25,3	-29,7	-53,1	-57,6	-41,4
2000		-26,8	-29,5	-62,0	-60,1	-44,6
2001		-25,8	-32,2	-68,0	-60,1	-46,5
2002		-27,8	-35,1	-63,8	-64,6	-47,8
2003		-24,5	-35,2	-54,1	-65,4	-44,8
2004	01	-22,6	-29,4	-57,6	-64,0	-43,4
	04	-23,6	-34,3	-57,2	-65,5	-45,2
	07	-22,4	-34,2	-48,4	-66,1	-42,8
	10	-29,6	-42,8	-53,2	-65,8	-47,9
	I	-26,1	-40,7	-43,7	-60,5	-42,9
	II	-25,2	-33,6	-28,9	-59,6	-37,0
	III	-21,7	-27,0	-25,1	-59,1	-33,4
	01	-24,7	-38,3	-42,6	-59,6	-41,5
	02	-24,7	-40,2	-44,3	-59,6	-42,4
	03	-28,9	-43,6	-44,3	-62,2	-44,9
	04	-29,2	-42,5	-40,2	-60,3	-43,2
	05	-24,4	-28,9	-22,7	-60,5	-34,3
	06	-22,0	-29,6	-23,8	-57,9	-33,5
	07	-25,7	-31,1	-25,7	-59,8	-35,7
	08	-20,2	-26,4	-25,2	-60,1	-33,1
	09	-19,1	-23,4	-24,6	-57,4	-31,3

Wykres IIa. Wartości składowe wskaźnika ufności konsumenckiej

Wykres IIb. Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej

*) kwiecień, lipiec, październik